

JAARVERSLAG 2022 RECHTBANK ROTTERDAM

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Over de rechtbank Rotterdam Feiten en cijfers	4
In de media.....	6
Midden in de samenleving: innovatieve projecten	9
Toegankelijke en digitale rechtspraak.....	14
Samenwerken en netwerken	16
Publieks- en scholenvoorlichting.....	17
Werken aan kwaliteit.....	19
De menselijke maat.....	21
Versterking personeelsbeleid	23
Beeld Koning Willem Alexander in zittingszaal 35.....	25
Colofon.....	26

Voorwoord

In 2022 ging er een nieuwe wind waaien in Rotterdam en Dordrecht. We gingen het jaar in met een nieuwe president en een nieuw niet-rechterlijk bestuurslid. Daarmee was het bestuur weer compleet. We konden na de lastige jaren van de Covid-pandemie ons weer richten op vernieuwing. Bij rechtbank Rotterdam zit die vernieuwing in het DNA.

Het motiveert ons te zorgen voor nog toegankelijker rechtspraak waarin de rechtzoekende centraal staat.

Om die ambitie waar te maken moet je creatief zijn, soms tegen de stroom in durven gaan en - in de wereld waarin de ontwikkelingen heel snel gaan - het roer recht houden.

We lopen bij rechtbank Rotterdam niet weg voor problemen, we pakken ze aan.

Energiecrisis en een hoge inflatie? We nodigen rechtzoekenden per app uit om naar de zitting te komen om een betalingsregeling af te spreken. De schuldenfunctionaris van de rechtbank kan mensen met problematische schulden meteen doorverwijzen naar het juiste loket bij de gemeente.

Rechtzoekenden die te lang op hun zitting of uitspraak wachten? Wij bedenken versnellers in het kader van Tijdsige rechtspraak. Of we nemen het voortouw in het gesprek over procesafspraken in het strafrecht. Allemaal initiatieven die zorgen dat rechtzoekenden sneller weten waar ze aan toe zijn. Multiproblematiek op Rotterdam Zuid? We richten in overleg met de gemeente een extra zittingzaal in aan de Hillevliet waar de Wijkrechtspraak in 2022 echt tot bloei is gekomen.

We proberen vanuit onze bijzondere rol in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Dat doen we met de bijna 163.000 zaken die we jaarlijks behandelen. Dat doen we door kritisch te durven zijn en ons uit te spreken waar het schuurt. Dat doen we door duidelijk uit te leggen waarom we een beslissing hebben genomen. Door te laten zien wat we doen en waarom we het doen, door open en transparant te zijn. We kiezen bij rechtbank Rotterdam niet voor de makkelijke, maar altijd voor de rechtvaardige weg. Steeds met de blik gericht op de rechtzoekende: hoe helpen we die vooruit?

Die bijzondere aanpak van rechtbank Rotterdam is het resultaat van 1100 betrokken, deskundige medewerkers, die elke dag weer klaar staan om recht te doen aan mensen.

Julia Mendlik, Jennifer Willemsen en Peter de Boer

Over de rechtbank Rotterdam |

Feiten en cijfers

De rechtbank Rotterdam is één van de grootste rechtbanken van Nederland. Op de locaties Rotterdam en Dordrecht behandelen we in 2022 bijna 163.000 zaken. Er werken ruim 1100 mensen bij de rechtbank van wie meer dan 180 rechters. De gerechtsjuristen, juridisch adviseurs, bodes en medewerkers administratie en bedrijfsvoering ondersteunen de rechters.

FEITEN EN CIJFERS

Rechtsgebieden en specialismen

De rechtbank behandelt zaken in de rechtsgebieden bestuursrecht, strafrecht, familie- en jeugdrecht, handel, insolventie en kanton. Daarbinnen hebben we een aantal specialismen:

Grote strafzaken

Onze rechtbank is een van de vier concentratierechtbanken, waar terrorisme-, cybercrime- en andere grote landelijke (straf)zaken worden behandeld. Deze zaken krijgen regionaal, landelijk en internationaal media-aandacht. Rotterdam beschikt over een extra beveiligde zittingszaal.

De maritieme kamer

Rotterdam is een logistiek knooppunt van wereldformaat en een centrum voor internationale handel. Dordrecht is

gelegen aan het drukst bevaren waterknooppunt van Europa.

Onze rechtbank ontwikkelde de maritieme kamer, die als enige in Nederland zaken behandelt die met scheepvaart, de haven en vervoer te maken hebben.

Economisch bestuursrecht

Bestuursrechtelijke zaken worden in alle rechtbanken behandeld. Rechtbank Rotterdam is de enige rechtbank in Nederland die oordeelt in geschillen over delen van het economisch bestuursrecht (besluiten van de Autoriteit Consument en Markt, de Autoriteit Financiële Markten en de Nederlandsche Bank).

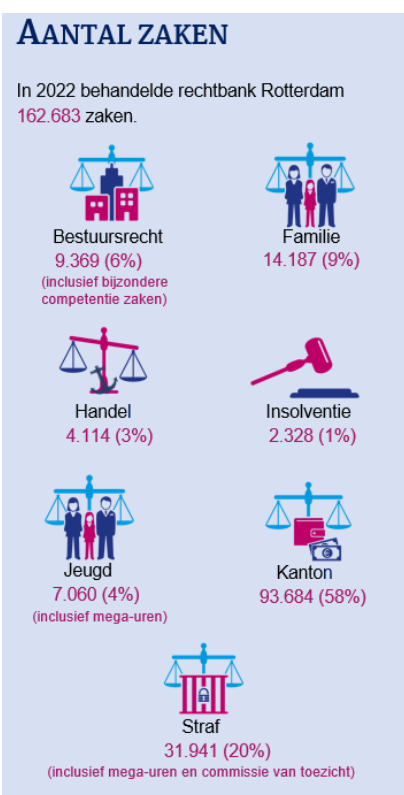
Wrakingen

In 2022 werden 63 wrakingsverzoeken ingediend, waardoor in totaal 76 bij name genoemde rechters werden gewraakt. Dat aantal ligt rond het langjarige gemiddelde. De wrakingskamer deed in 2022 in totaal 51 keer uitspraak (in 2021 48 keer). Het verschil tussen het aantal ingediende verzoeken en aantal uitspraken zit in ingetrokken verzoeken en een tussenbeslissing van de kamer.

Verschoning

In 2022 deden 23 rechters een verschoningsverzoek. Er is een licht stijgende trend in vergelijking met vorige jaren.

Klachten

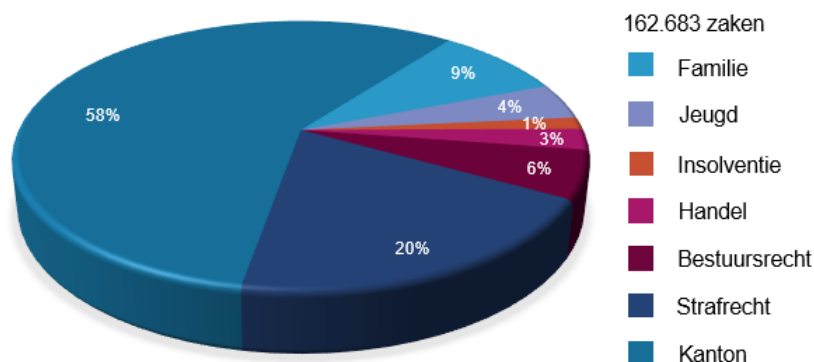

In 2022 zijn er 218 klachten ingediend.

De meeste klachten, 86, zijn ingediend over een rechterlijke beslissing. Rechterlijke beslissingen kunnen alleen worden getoetst door een hogere rechter (in een hoger beroepsprocedure).

De klachten daarover zijn daarom niet-ontvankelijk.

Veel andere klachten gaan over administratieve fouten (62) waarvan ongeveer de helft gegrond is verklaard. Er zijn 15 klachten ingediend over de bejegening door een medewerker van de rechtbank, waarvan een derde gegrond is verklaard. 35 klachten gingen over 'tijdsduur', vooral over de looptijd van een procedure. 31 klachten vallen onder de categorie 'overig'. Dit zijn niet te categoriseren klachten of klachten die voor een andere instantie zijn bedoeld.

In de media

Bijna elke dag berichten de media over spraakmakende rechtszaken. Bijna alle zittingen zijn openbaar. De media mogen, onder voorwaarden, beeld en geluid opnemen tijdens rechtszaken. Verdachten en getuigen worden meestal niet gefilmd. Een keuze uit de zaken in 2022:

‘Drugscrimineel ‘Piet Costa’ veroordeeld tot vijftien jaar’

(Bron: NRC 12.04.22)

In de strafzaak Sartell stonden negen mannen terecht die werden verdacht van de invoer van grote partijen cocaïne, voorbereidingshandelingen, witwassen en deelname aan een criminele organisatie. Zij kregen straffen opgelegd die variëren van drie tot acht jaar cel. De hoofdverdachte, de leider van de criminele organisatie, werd voor de meeste feiten veroordeeld en kreeg een celstraf van 15 jaar. Twee verdachten zijn vrijgesproken.

‘Eerste teruggehaalde IS-vrouw krijgt 3,5 jaar cel’ (Bron: NOS 01.06.2022)

Een 28-jarige vrouw werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van 42 maanden, waarvan 12 voorwaardelijk, vanwege het deelnemen aan terroristische organisaties en voorbereidingshandelingen van diverse misdrijven. De vrouw reisde op haar 19e af naar Syrië. De rechtbank acht bewezen dat ze daar deelnam aan de terroristische organisaties IS en Jabhat al Nusra (JaN).

‘12 jaar cel en tbs geëist tegen ‘Mr. Dark’, handelaar in ‘gruwelporno’

(Bron: NOS 04.05.2022)

Een 35-jarige man is veroordeeld tot een celstraf van 10 jaar en tbs met dwangverpleging. De man heeft minderjarigen onder druk gezet om voor de camera seksuele handelingen te verrichten. Ook heeft hij een minderjarig meisje verkracht. Daarnaast beheerde hij websites op het darkweb waar kinderporno en dierenporno werd aangeboden.

‘Chemiebedrijf DuPont aansprakelijk voor schade gifstof bij oud-werknemers’ (Bron: Volkskrant 11.07.22)

De rechtbank heeft geoordeeld dat een chemisch bedrijf uit Dordrecht aansprakelijk is voor de schade die oud-werknemers in de fabriek hebben geleden doordat zij tijdens het werk zijn blootgesteld aan een gevaarlijke hoeveelheid DMAc.

‘Gokker hoeft bijstandsuitkering niet per se terug te storten’ (Bron: wnl.tv 02.09.2022)

Als een bijstandsgerechtigde in een casino heeft gegokt zonder dit aan de gemeente te melden en zonder een sluitende, verifieerbare gokadministratie bij te houden, mag de gemeente niet langer automatisch de volledige bijstandsuitkering over de maand waarin is gegokt terugvorderen. Dit oordeelde rechtbank Rotterdam in vier uitspraken van 2 september 2022.

‘Rechtbank vonnist in zaak doodrijden motoragent Rotterdam’ (Bron: Telegraaf 12.10.2022)

De rechtbank heeft een 47-jarige vrachtwagenchauffeur tot 12 jaar cel en tbs met dwangverpleging veroordeeld voor het opzettelijk doodrijden van een motoragent. De rechtbank kwalificeert dit als doodslag.

NVWA moet optreden tegen de verkoop van filtersigaretten (Bron: NOS 04.11.2022)

Rechtbank Rotterdam heeft de Stichting Rookpreventie Jeugd in het gelijk gesteld in de procedure die zij voerde tegen de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). De Stichting had de NVWA gevraagd om handhavend op te treden tegen de zogenoemde sjoemelsigaret. Zij voert aan dat rokers van filtersigaretten veel meer van de schadelijke stoffen teer, nicotine en koolmonoxide binnenkrijgen dan op grond van de Europese Tabaksrichtlijn (Richtlijn 2014/40/EU) is toegestaan.

Grote zaken in goede banen

Bij grote en maatschappelijk gevoelige zaken hebben we steeds vaker te maken met meerdere partijen die deelnemen aan de zitting en/of grote groepen die aanwezig willen zijn bij een zitting. Denk aan de media, familie en relaties van rechtzoekenden, slachtoffers, familie en relaties van slachtoffers, deskundigen, ketenpartners en sympathisanten van diverse bewegingen.

De openbaarheid van de Rechtspraak is een groot goed. Daarom bieden we zoveel mogelijk mensen toegang tot de Rechtspraak. Daarbij moeten we vanzelfsprekend rekening houden met de capaciteit van onze zittingszalen. Steeds vaker regelen we daarom livestreams, ook naar andere zalen buiten de rechtbank. Elke dag zijn rechtbankmedewerkers bezig met het in goede banen leiden van grote en maatschappelijk gevoelige zaken.

Midden in de samenleving: innovatieve projecten

Rechtbank Rotterdam staat midden in de samenleving. We hebben verschillende innovatieve projecten. Voorbeelden zijn de Schuldenrechter, Wijkrechtspraak, Zorgverzekeringszaken, Huurzittingen en de Rotterdamse Regelrechter. Met deze projecten zorgen we voor toegankelijke, effectieve rechtspraak waarin de rechtzoekende centraal staat. Een succesvol project wordt opgenomen in het reguliere werkproces van de rechtbank.

Schuldenrechter

Bij veel zaken zien rechters dat mensen last hebben van schulden. Denk aan een strafzaak over winkeldiefstal of een kantonzaak over een onbetaalde ziektekostenverzekering. Met het project Schuldenrechter denken we als rechtspraak mee over een oplossing voor die schulden.

Hoe doen we dat? De rechter haalt er direct op de zitting een schuldenfunctionaris bij. Dat is iemand die bij de rechtbank werkt.

De schuldenfunctionaris voert een gesprek met de persoon die last heeft van schulden en zorgt er vervolgens voor dat die op de goede plek bij de schuldhulpverlening terecht komt. De rechter doet overigens gewoon uitspraak in de zaak. In 2022 hebben we op deze manier 76 mensen kunnen helpen.

Naast naar de gemeente Rotterdam kan er worden doorverwezen naar Stroomopwaarts (Schiedam, Vlaardingen, Maassluis), Voorne aan Zee (Hellevoetsluis, Westvoorne, Brielle) en Lansingerland (Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek, Bleiswijk). Ook de IJsselgemeenten (Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel), Gorinchem en Molenlanden en Goeree-Overflakkee doen mee. Uiteindelijk zullen alle gemeentes uit het arrondissement aansluiten. Deze aanpak is beproefd in drie rechtbanken: Rotterdam, Limburg en Den Haag en positief geëvalueerd door bureau Bartels. Dat heeft ertoe geleid dat deze werkwijze in heel Nederland bij alle gerechten zal worden ingevoerd.

Wijkrechtspraak op Zuid

Wijkrechtspraak op Zuid richt zich op bewoners met multiproblematiek, thans in vijf wijken van Rotterdam-Zuid: Bloemhof, Hillesluis, Afrikaanderwijk, Feijenoord en Vreewijk. Binnen Wijkrechtspraak wordt gezocht naar een duurzame (geschil)oplossing voor de bewoner door een integrale en gecoördineerde aanpak vanuit het strafrecht, andere vormen van recht of hulpverlening. De beslissing van de wijkrechter kan bijdragen aan duurzame oplossingen door zaken van de bewoners integraal te behandelen (onder meer door gecombineerde zittingen). De zittingen vinden plaats in het Huis van de Wijk in Hillevliet, een laagdrempelige omgeving, dichtbij de bewoners. In 2022 stonden er 146 bewoners op

zitting in het Huis van de Wijk.

Evaluatie

Wijkrechtspraak ging in het voorjaar van 2020 van start. In het najaar van 2022 vond de eindevaluatie plaats. De uitkomsten waren positief. Er ligt nu een stevige basis voor de verdere ontwikkeling van Wijkrechtspraak. Zo kunnen meer zaakstromen worden behandeld. De huidige Wijkrechtspraak-zaken zijn vooral strafzaken. Er zijn plannen om te verbreden naar kanton-, bestuursrecht- en jeugdzaken (straf, civiel, leerplicht). Ook worden de mogelijkheden onderzocht om uit te breiden naar meer wijken (in Rotterdam-Zuid) en Wijkrechtspraak te ontwikkelen in andere gemeenten. In de media kwam Wijkrechtspraak regelmatig aan bod in 2022.

[Zie de uitzending hierover van Eenvandaag van](#) 16 december 2022.

Samenwerkingsverband

Wijkrechtspraak op Zuid is een samenwerkingsverband van rechtbank Rotterdam, het Openbaar Ministerie, de advocatuur, de gemeente Rotterdam (wijkteam) en de politie. Daarnaast is er nauw contact met andere instanties in Rotterdam zoals het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond, de reclassering en Veilig Thuis.

Pilot Zorgverzekeringszaken

In de pilot Zorgverzekeringszaken worden mensen die hun zorgpremie of zorgkosten een tijdje niet hebben betaald in een vroeg stadium uitgenodigd om langs te komen bij de kantonrechter. Dat gebeurt per brief en via een Whatsapp-bericht. Op die manier hoopt de rechtbank dat er zoveel mogelijk mensen naar de zitting komen, waar ook een vertegenwoordiger van de zorgverzekeraar aanwezig is.

Doel van de zitting is om tot een (realistische) betalingsregeling te komen. De afspraken worden meteen vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst. Door in een vroeg stadium goede afspraken te maken, wordt hopelijk voorkomen dat de schulden bij de zorgverzekeraar verder oplopen en mensen dieper in de problemen raken. In 2022 (sinds de start medio september) zijn er 196 zaken binnengekomen, waarvan er 101 zaken op zitting zijn behandeld. Met 53 mensen is een afspraak gemaakt over een realistische betalingsregeling.

[Zie berichtgeving hierover op 4 januari 2023 van NOS](#) en [Nieuwsuur](#) (vanaf 23 minuut 10 seconden).

Op de zitting vraagt de kantonrechter of er nog andere schulden zijn dan alleen bij de zorgverzekeraar. Als dat het geval is, kunnen mensen direct na de zitting om de tafel met een schuldenfunctionaris van de rechtbank.

Daarbij wordt dezelfde systematiek gehanteerd als bij de Schuldenrechter.

Huurzittingen

Op deze zittingen brengen vier deurwaarders zaken aan van grote woningcorporaties, waarin sprake is van een huurachterstand van drie maanden of meer. Iedere tweede en vierde dinsdag van de maand is er een huurzitting.

Op de zitting worden direct afspraken gemaakt (meestal een afbetalingsregeling) tussen huurder en verhuurder om de achterstand in te lopen. Hierdoor is de tijd tussen dagvaarding en vonnis kort waardoor achterstanden niet verder oplopen. Op deze speciale zittingen is ook de schuldenfunctionaris aanwezig om mensen - waar nodig - door te kunnen sturen naar schuldhulpverlening.

Rotterdamse Regelrechter: eenvoudige civiele procedure

Burgers en bedrijven kunnen een juridisch relatief eenvoudig civiel geschil aan de Regelrechter voorleggen. De meeste zaken zijn WWW-zaken: Wonen (huur- en burengeschillen), Werken (arbeidsconflicten) en Winkelen (consumentenzaken).

Schiedam

De gemeente Schiedam gaat de Regelrechter-route promoten voor zaken waarin buurtbemiddeling tekortschiet of de capaciteit bij de gemeente niet aanwezig is.

Experiment

Er wordt geëxperimenteerd met zaken van burgers die een schadevordering van maximaal 5.000 euro op de gemeente Rotterdam hebben. De gemeente geeft burgers de mogelijkheid hun zaak – nadat die is afgewezen door de gemeente - voor te leggen aan de Regelrechter en neemt het griffierecht voor haar rekening. Het project met de gemeente Rotterdam is in de startfase.

Mediation

Mediation en rechtspraak vullen elkaar goed aan en vormen een krachtige combinatie. De rechtbank Rotterdam is met meer dan 500 verwijzingen naar mediation landelijk koploper. Mediation kan in alle rechtsgebieden op verschillende momenten van de procedure worden ingezet: voorafgaand aan de zitting, op zitting en soms ook na een eindbeslissing van de rechter. Mediation wordt veel in familiezaken ingezet. In het project “Screening Familiezaken voor Mediation” (SFM) zijn ook zaken in voorlopige voorzieningen, echtscheidingen met minderjarigen en zaken over afstamming gescreend op geschiktheid voor mediation. Daarmee is het aantal verwijzingen naar mediation voorafgaand aan de zitting sterk gestegen en liep het aantal zaken dat onnodig op een zitting komt terug.

Hierdoor werden de doorlooptijden korter en de rechtzoekenden sneller en op maat geholpen.

Ook bij bestuursrecht-, kanton- en handelszaken kan mediation onnodig procederen voorkomen en een bijdrage leveren aan het verkorten van de doorlooptijden. De opmars van mediation in strafzaken is in 2022 doorgezet.

Tijdige rechtspraak

Met het landelijke project Tijdige rechtspraak en lokale initiatieven in de rechtbanken wil de Rechtspraak versnellen in zaken. Het gaat erom zo snel als mogelijk een rechtzoekende een beslissing te geven in een zaak, maar ook duidelijkheid te geven over hoe het proces verloopt en wanneer een beslissing is te verwachten. Bij rechtbank Rotterdam doen alle rechtsgebieden mee aan dit versnellingsproces.

Speerpunten

Het landelijk programma heeft de volgende speerpunten: het inlopen van de achterstanden, roosteren en plannen, voorspelbaarheid en goede managementinformatie zodat je beter kunt sturen op processen. Rechtbank Rotterdam doet het landelijk relatief goed, al heeft het project door de COVID-pandemie vertraging opgelopen.

In 2022 is rechtbank Rotterdam verder aangehaakt bij landelijke projecten en leveren we capaciteit aan landelijke inloopkamers (o.a. inloopkamer handel/kanton). Binnen de rechtbank springen we waar nodig in bij andere teams dan het eigen team en ook is de samenwerking gezocht met teams van andere rechtbanken.

Versnellers

In alle rechtsgebieden zijn acties ondernomen om te versnellen. Zo hebben alle teams aandacht voor slimmer roosteren en plannen. Een andere versneller is het mondeling vonnis. Dit vergt een aangepaste voorbereiding van de zaak, maar kan veel tijdswinst opleveren. Niet alle zaken zijn overigens geschikt voor een mondeling vonnis.

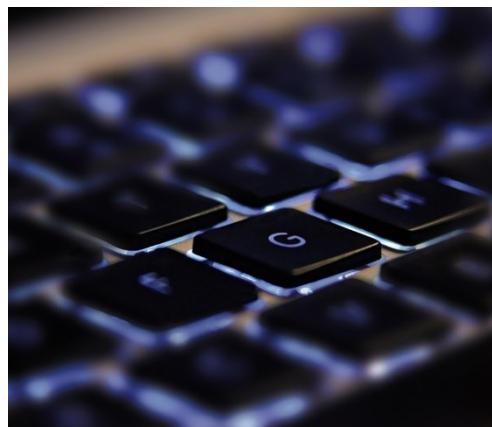
Ook mediation voor de zitting en het schriftelijk afdoen van zaken versnellen een proces. Strakkere interne afspraken - al dan niet met behulp van planbureaus en regiebureaus - zorgen eveneens voor snellere doorlooptijden.

In veel teams zijn zogenaamde wegschrijfdagen en -weken georganiseerd. De techniek helpt ook de Rechtspraak te versnellen. Denk aan digitalisering van dossiers en betere managementinformatie (dashboards) zodat je gericht kunt sturen op processen.

Tot slot werkt een promovendus bij rechtbank Rotterdam aan een model waarmee de Rechtspraak efficiënter kan roosteren en plannen.

Toegankelijke en digitale rechtspraak

Naast fysieke zittingen maken digitale en hybride zittingen deel uit van ons reguliere werkproces. Journalisten, procesdeelnemers, slachtoffers en belangstellenden kunnen via Teams, een livestream of een videoverbinding meekijken met een zitting. Daarmee wordt de openbaarheid gewaarborgd.

Aantallen digitale zittingen

Telehoren en videoconferencing	
Rotterdam	340
Dordrecht	93
Team-sessies: 1013	
Livestreams en zaalkoppelingen: 70	

Ook op andere gebieden in de rechtbank is de digitalisering in opmars. In 2022 realiseerde rechtbank Rotterdam dat alle dossiers in alle rechtsgebieden zijn gedigitaliseerd, onder andere door het scannen van de papieren dossiers. Wat betreft scannen is rechtbank Rotterdam landelijk een voorloper. We scannen grootschalig voor alle rechtsgebieden de dossiers en nagekomen stukken op een efficiënte wijze (met QR codes). Landelijk heeft Rotterdam bijgedragen aan het testen van high volume scannen en het introduceren daarvan.

Digitaal Werkdossier (DWD)

DWD is een digitaal dossier, ontwikkeld voor én door rechters en juridisch medewerkers uit alle rechtsgebieden. Met DWD kun je als zittingskoppel samen dossiers digitaal voorbereiden, bestuderen en behandelen op zitting. Rechtbank Rotterdam neemt deel aan de Proeftuin DWD met gescande dossiers bij strafrecht. DWD is getest in de rechtsgebieden civiel en bestuur. De Proeftuin onderzoekt (in de praktijk) of het DWD geschikt is voor het behandelen van complexe strafdossiers.

Digitale toegang

Daarnaast gaat de toegang tot de Rechtspraak in steeds meer soorten zaken digitaal. Dat zorgt voor een versnelling van het proces en minder papier. Landelijk en lokaal lopen er pilots en experimenten om de digitale toegankelijkheid (DT) te vergroten en te implementeren in het reguliere werkproces.

Enkele voorbeelden:

- Beslagrekeningen bij team handel. Ongeveer 40% van de zaken wordt ingediend via DT.
- Verplichte zorgzaken bij team familie.
In deze zaakstroom kunnen advocaten digitaal communiceren. Met andere ketenpartners worden berichten gedeeld via de digitale postkamer. Binnen deze zaakstroom wordt ook gewerkt met een digitaal zaaksdossier (DZD). Digitale indiening is vrijwillig voor de advocatuur.
- Scannen onder substitutie. Dit project staat voor een toekomstbestendig scanproces voor papieren stukken. Digitale dossiers kunnen zo op termijn digitaal gearchiveerd worden. Tijdens de pilot Rijksbelastingen bij Hof Arnhem Leeuwarden bleek dat dit werkt. Scannen van papieren stukken blijft nog wel nodig omdat burgers op papier kunnen blijven procederen. Voor juridische professionals wordt digitaal procederen op enig moment verplicht.

Trainen medewerkers

We trainen medewerkers in hun digitale vaardigheden. In 2022 gaven we 82 trainingen aan 346 deelnemers.

Samenwerken en netwerken

Er valt altijd te leren van anderen. In gesprek zijn met collega's, ketenpartners en de samenleving is daarom belangrijk. Om onze dienstverlening en kwaliteit te verbeteren vragen we de ketenpartners uit de advocatuur, het Openbaar Ministerie, de IND, curatoren en de politie om feedback, organiseren we intervisie- en reflectiebijeenkomsten en een jaarlijkse Kwaliteitsconferentie of een Kennisvrijdaagse. Met deskundigen van buiten de Rechtspraak organiseren we workshops over onder andere vechtscheidingen, havenrechtspraak, financieel toezicht en onze innovatieve projecten (zie hoofdstuk Midden in de samenleving).

Ook gaan rechters regelmatig bij andere organisaties op bezoek om nieuwe kennis op te doen. Als gevolg van de COVID-periode waren er minder bijeenkomsten. Een keuze uit de netwerkbijeenkomsten:

Netwerkvereniging Jonge Juristen

De netvereniging Jonge Juristen richt zich op de rechtbankjurist tot 35 jaar, die behoefte heeft aan meer dan werk alleen. Om (informeel) contact tussen teams en de locaties Rotterdam en Dordrecht te stimuleren worden bijeenkomsten georganiseerd die gaan over juridische thema's, maar ook over persoonlijke ontwikkeling, carrière en dilemma's waar jonge professionals mee te maken krijgen.

In maart 2022 was er een bijeenkomst met Remko van der Drift, directeur van het Instituut voor Faalkunde. Hij pleit voor begripvol omgaan met imperfecties, ruimte om te leren, te genieten en te vernieuwen.

In juni 2022 vond er een gezamenlijke activiteit met de Jonge Balie Rotterdam ('jonge' advocaten en stagiair(e)s) plaats. Een rechter van het team insolventie vertelde over schuldenproblematiek in Rotterdam.

Jonge Balie

Twee keer per jaar bezoeken de nieuwe advocaten van de Jonge Balie in het arrondissement de rechtbank. In april was het een grote groep (als gevolg van de COVID-periode) en ontving de rechtbank circa 70 nieuwe advocaat-stagiaires van de Rotterdamse Jonge Balie voor een kennismakingsbijeenkomst met de rechtbank en het openbaar ministerie.

Bewindvoerdersmiddag

Op 14 oktober 2022 vond de jaarlijkse bewindvoerdersmiddag plaats in de rechtbank. Er was een presentatie van het Bureau WSNP over de pilot Schuldhulpverlening door de WSNP bewindvoerder. Bewindvoerders van 60 kantoren bezochten de bijeenkomst.

Publieks- en scholenvoorlichting

Scholen- en studentenvoorlichting

Ruim 120 klassen/groepen van middelbare scholen woonden een zitting bij, al dan niet digitaal. Rechters en gerechtsjuristen gaven ook gastlessen op basisscholen, het voortgezet onderwijs en universiteiten, onder andere tijdens de week van de rechtspraak.

Erasmus School of Law

Studenten van de Juridische Faculteit Rotterdam en studenten via de Propedeusedag bezochten de rechtbank.

Summercourt

De jaarlijkse SummerCourt vindt plaats op alle gerechten en parketten en biedt maatschappelijk betrokken rechtenstudenten in de laatste fase van hun studie een week lang een kijkje in de keuken van de rechtbank en het Openbaar ministerie.

Bliksemstages en bijwonen zittingen

Tijdens een bliksemstage ontdekken leerlingen van de basisschool en het vmbo welke sectoren en beroepen er zijn en wat bij hun interesses past. De kinderen maken kennis met de Rechtspraak en er worden strafzaken nagespeeld.

IMC Weekendschool

Jaarlijks organiseert de rechtbank in samenwerking met NautaDutilh en Ploum de afsluiting van de module Recht voor de leerlingen van de [IMC weekendschool](#) Delfshaven en Zuid.

Deze school biedt aanvullend onderwijs aan voor gemotiveerde jongeren van tien tot veertien jaar uit sociaaleconomische achterstandswijken.

De jongeren krijgen drie jaar lang les van professionals. Doel is jongeren te steunen bij het vergroten van hun perspectieven, het versterken van hun zelfvertrouwen en het ontwikkelen van hun talenten.

Op zondag 16 oktober bezochten de leerlingen rechtbank Rotterdam. Ze bereidden samen met een rechter, officier van justitie, griffier en een advocaat een casus voor, die werd nagespeeld in een zittingszaal.

Open Monumentendag

In het weekend van 10 en 11 september deed de locatie Dordrecht van de rechtbank mee aan de Open Monumentendag. Bijna 800 bezoekers werden rondgeleid in het monumentale deel van het gebouw en het cellencomplex. Er werden ook zittingen nagespeeld.

Aansluitend gingen de bezoekers in gesprek met rechters en juridisch medewerkers.

Overige bezoeken

Een greep uit de overige groepen of organisaties die de rechtbank in 2022 bezochten: deelnemers Nationale Pleitmarathon (studenten), deelnemers Jurismus Congres, afvaardiging Penn State University, Stichting Bont, Rechters uit Antwerpen, de Anglo-Dutch Exchange 2022 (ADE), een tweejaarlijkse uitwisseling tussen Nederlandse en Engelse advocaten, de jeugdbescherming en jeugdreclassering Rotterdam-Rijnmond en Willem Schrikker, een Rotary Club.

Werken aan kwaliteit

Rechtbank Rotterdam investeert voortdurend in het verbeteren van de kwaliteit van onze taak: recht spreken. Dat doen we door te reflecteren op ons werk, intern en met organisaties en personen van buiten, door de ontwikkeling van medewerkers te stimuleren en door studiedagen en opleidingen aan te bieden aan medewerkers. Binnen de rechtbank bestaat een structuur van kwaliteits- en opleidingscoördinatoren en juridisch adviseurs die zich richt op kwaliteit. Deze educatie is binnen alle onderdelen een regulier onderdeel van het werk, in die zin dat daar tijd voor wordt vrijgemaakt.

Daarnaast beschikken medewerkers over een op maat ingerichte, digitale kennisomgeving die kennis eenvoudig ontsluit en deelbaar maakt. We lichten enkele initiatieven toe:

Toeslagenaffaire, reflectie team bestuursrecht en aanpak bij team insolventie

De toeslagenaffaire zorgde voor een breed maatschappelijk debat over rechtsbescherming tegen de overheid. Voor de bestuursrechters leidde het tot meer reflectie op het eigen functioneren. Rotterdam heeft een nog enigszins positieve rol in de kinderopvangtoeslagzaken gespeeld, juist omdat rechters met elkaar in gesprek gingen over zaken.

In hoger beroep werden de beslissingen vaak alsnog teruggedraaid. Als je open met collega's praat over zaken waarin mensen in de knel dreigen te komen, kun je samen zoeken naar een rechtvaardige uitkomst voor rechtzoekenden. Dat professionele gesprek werd ook in 2022 binnen het team bestuursrecht van de rechtbank gestimuleerd en gevoerd.

In het team insolventie is direct na het openbaar worden van de kinderopvangtoeslagproblematiek een werkgroep opgezet die alle zaken behandelt. Zij hebben de specifieke kennis, ervaring en het overzicht. Op enig moment bleek dat de meeste WSNP kinderopvangtoeslagsslachtoffers zich bevonden in het arrondissement Rotterdam.

De aanpassingen van werkwijzen en protocollen die door onze rechtbank werden gemaakt, werden steeds landelijk gedeeld.

Reflectie team familierecht

Het team familierecht van de rechtbank organiseerde in 2022 De Leesclub. Het team las het boek 'Waarom ik altijd gelijk heb. Over tunnelvisie' van Eric Rassin, hoogleraar rechtspsychologie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Dit boek gaat over de valkuilen bij oordeelsvorming. De moraal is: sta open voor alternatieve scenario's en houd elkaar scherp. Door het jaar heen gingen

medewerkers in gesprek over het onderwerp. Eind juni vond onder begeleiding van Eric Rassin een eindbijeenkomst plaats. Speciaal voor het team familie schreef hij een casus. Het team bleek geleerd te hebben van zijn boek.

In de Eigenwijsheidskamer kijkt team familie naar de dynamiek binnen een meervoudige kamer. De combinatie van rechter en secretaris bekijkt samen met een coach het gehele traject van voorbereiding, zitting en raadkameren. In de zomer van 2022 was er tevens een intervisietraject, waarbij koppels van twee rechters elkaars zitting bijwoonden en deze naderhand bespraken. Zo blijven we leren van elkaar en dat komt de rechtzoekende ten goede.

Reflectie bij andere rechtsgebieden

Ook bij team handel en haven, insolventie, jeugd en straf stonden intervisie en feed back-trajecten op de agenda in 2022. Zowel tussen rechters onderling als tussen rechters en secretarissen.

Kennisvrijdaagse: in gesprek over professionele identiteit

Tijdens de Kennisvrijdaagse in juni 2022 spraken medewerkers uit alle onderdelen van de organisatie over een onderwerp waarbij je bij jezelf te rade moet gaan. Het ging over persoonlijke motivatie, de verhouding tot het werk, de collega's en de organisatie waarin je werkt. Het geheel aan kenmerken en kwaliteiten waaraan je erkend en herkend wilt worden en wat je onderscheidt, noem je professionele identiteit. Door daarover in gesprek te gaan weet je beter wie je bent in je werk en kun je bewustere (en vaak betere) keuzes maken. Dat komt de kwaliteit van het werk ten goede. De bedoeling is om het gesprek over professionele identiteit voort te zetten. Andere rechtbanken hebben belangstelling voor deze aanpak getoond.

“ Het aardige van met je collega in gesprek gaan over je professionele identiteit is dat je via de inhoud bij je motivatie komt. Het gesprek gaat via het hoofd naar het hart.

Inspiratielezing licht verstandelijke beperking

Voor rechtbankmedewerkers was er donderdag 17 november een inspiratielezing door Xavier Moonen, specialist op het gebied van licht verstandelijke beperking (LVB). Rechtbank Rotterdam heeft regelmatig te maken met rechtzoekenden met een licht verstandelijke beperking. Prof. Moonen vertelde de toehoorders hoe daar op een goede manier mee om te gaan.

De menselijke maat

Diversiteit en inclusiviteit

De Rechtbank Rotterdam wil een diverse en inclusieve organisatie zijn en daarin een voorbeeldrol vervullen. Om die ambitie te realiseren is er een commissie diversiteit & inclusiviteit die de bewustwording over de onderwerpen bij de medewerkers wil vergroten. In 2022 was er regelmatig aandacht voor LHBTIQ+-onderwerpen en religieuze feestdagen. Daarnaast organiseert de commissie de viering van de Diversiteitsdag op 4 oktober. Die dag was er een lunch, een lezing en een documentaire over etnisch profileren. Die lunch bestond uit hapjes uit vele werelddelen, gemaakt door eigen medewerkers met diverse achtergronden.

Nederlandse Inclusiviteits Monitor

In 2021 deed een groot deel van de medewerkers van rechtbank Rotterdam mee aan een vragenlijst over diversiteit en inclusiviteit, de Nederlandse Inclusiviteits Monitor (NIM). De belangrijkste uitkomst van de vragenlijst was dat medewerkers die zich (zichtbaar of onzichtbaar) anders voelen dan de meeste collega's geaccepteerd worden. Deze medewerkers kunnen zichzelf zijn en horen erbij binnen onze rechtbank.

Een kleine groep met een migratieachtergrond vindt het inclusiviteitsklimaat van de rechtbank iets minder positief dan de overige medewerkers. Er is dus winst te behalen.

Waardenvrij werven en selecteren

In de aanbevelingen van het NIM-rapport staat dat de rechtbank via het werven en selecteren van nieuwe medewerkers de organisatie diverser en inclusiever kan worden. Met dit doel voor ogen startte de rechtbank een training waardevrij selecteren voor leidinggevendenden, P&O'ers en andere betrokkenen.

En verder

Daarnaast wordt in de arbeidsmarktcommunicatie standaard de volgende zin opgenomen: Rechtbank Rotterdam is er voor iedereen en dat zien we graag terug in de samenstelling van onze organisatie.

Ook in de publiekcommunicatie en de scholenbezoeken richt de rechtbank zich op diverse groepen zodat iedereen de kans krijgt om kennis te maken met de Rechtspraak en rechtbank Rotterdam.

Tot slot komt er een stilteruimte voor gebed en meditatie op de locaties Dordrecht en Rotterdam.

Integriteit

De commissie integriteit heeft tot taak het onderwerp integriteit onder de aandacht van de medewerkers te houden. In 2022 is de zichtbaarheid vergroot door middel van polls op intranet. Meerdere keren per maand wordt een stelling geplaatst, waarop collega's kunnen reageren. De respons is hoog. Tijdens de Week van de integriteit werden er in Rotterdam en Dordrecht mandjes met muntrop (steekpenningen) en kaarten met prikkelende stellingen geplaatst. De commissie kreeg in 2022 een nieuwe voorzitter en is uitgebreid met meer leden.

Duurzaamheid en ecologische voetafdruk

De gehele Rechtspraak heeft een aanzienlijke ecologische voetafdruk. Energie, vervoer, ICT, catering en papier zijn daarvoor verantwoordelijk. Die voetafdruk moet kleiner, als we ons doel willen halen om in 2030 klimaatneutraal te zijn. We willen minder, groener en compenseren waar minder en groener niet mogelijk zijn.

Rechtbank Rotterdam sluit aan bij een landelijk actieplan met duurzame maatregelen. In 2022 hebben we stappen gezet. Allereerst met regelmatig terugkerende campagnes voor het bewustmaken van de medewerkers van hun gedrag zoals de Groene week

in september 2022. Daarnaast doen we grote en kleine dingen die het verschil maken. We maken gebouwen energiezuiniger, kopen duurzaam of circulair in (o.a. dienstauto's, energie, verlichting, meubilair), zetten de verwarming lager en printen minder. In de bedrijfsrestaurants bieden we minder vlees en meer biologische producten aan en verspillen we zo min mogelijk voedsel.

Versterking personeelsbeleid

Strategische Personeelsplanning (SPP): vooruit kijken en tijdig inspelen op ontwikkelingen

Rechtbank Rotterdam startte in 2015 met Strategische Personeelsplanning. Met de jaargesprekken vormt de SSP een instrument om je beter op de toekomst voor te bereiden. Het is een manier om te kijken naar het huidige personeelsbestand en een inschatting te maken van het personeelsbestand dat nodig is in de toekomst. Je kijkt naar wat je als organisatie in huis hebt. Hoeveel mensen, waar, en wat kunnen zij. Vervolgens analyseer je de ontwikkelingen die er aan komen zoals verschuivingen in het aanbod van zaken of financiële randvoorwaarden. Door die twee beelden te combineren meet je hoeveel mensen je nodig hebt in de toekomst en wat zij moeten kunnen. Je kijkt naar de aantallen en de kwaliteit. En wat nodig is om dit plaatje op tijd te kunnen realiseren. In 2022 startten de voorbereidingen voor een volledige SSP-ronde in 2023.

Loopbaanontwikkeling medewerkers

De rechtbank beschikt over een loopbaanadviseur die medewerkers persoonlijk begeleidt bij hun loopbaanontwikkeling. Via gesprekken worden loopbaanwensen en - mogelijkheden in kaart gebracht. Vacatures worden via deze weg regelmatig intern ingevuld. Daarnaast is er specifiek loopbaanbeleid voor gerechtsjuristen en administratief medewerkers.

Medewerkers vinden daarnaast passende functies via Facta non Verba, een onafhankelijk intersectoraal netwerk van werkgevers in de regio Rotterdam/Drechtsteden. De rechtbank is daar lid van. Doel van het netwerk is het vergroten en effectueren van de mobiliteit voor de kandidaten van de aangesloten bedrijven.

Arbeidsmarktcommunicatie

In 2022 is een lokaal arbeidsmarkt-communicatieplan 2022- 2023 vastgesteld. De focus ligt op de werving van (ervaren) juridische en administratieve ondersteuning. Met nieuwe en bestaande en activiteiten stimuleren we de instroom van nieuwe medewerkers. In 2022 zijn we gestart met het positioneren van rechtbank Rotterdam als aantrekkelijke werkgever voor een diverse doelgroep. Dat doen we onder andere met foto's en quotes van medewerkers op social media. Voor dit doel hebben we ook een vaste groep interne ambassadeurs geworven en getraind. De aanpak bleek succesvol; zo hebben we via een oproep op social media voor een Meet & Greet in 2022 alle stageplekken kunnen invullen.

Ondernemingsraad

Een blik op het jaar 2022

Het jaar 2022 is zowel voor de ondernemingsraad (OR) als voor het bestuur een jaar van verandering geweest: begin 2022 mochten wij immers de nieuwe president en het nieuwe niet-rechterlijke bestuurslid van onze rechtbank verwelkomen en per 1 juni 2022 is ook een nieuwe OR aan de slag gegaan. In de nieuwe OR heeft een groot deel van de leden van de vorige OR opnieuw zitting genomen. Er zijn nieuwe leden bijgekomen die evenals de 'oude garde' hart voor de medezeggenschap en de rechtbank hebben en hier een bijdrage aan willen leveren.

De OR vertegenwoordigt zowel de belangen van alle collega's, als de belangen van de organisatie bij het beleid dat door het bestuur wordt gevormd. We zijn er trots op dat we ook in de nieuwe OR een prettige groep collega's hebben die samen zoveel mogelijk alle geledingen van de rechtbank vertegenwoordigen, zodat we dat werk met gevoel voor alle geledingen van de hele organisatie optimaal met elkaar kunnen uitvoeren.

In 2022 is een afvaardiging van de OR wederom betrokken geweest bij de totstandkoming van het jaarplan voor het nieuwe jaar. Dit gaf weer veel inzicht in wat er speelt en komen gaat binnen onze rechtbank, onder andere ten aanzien van de financiën. Dat het bestuur de OR hiervoor jaarlijks uitnodigt, wordt zeer gewaardeerd.

Gestart is met de uitvoering van de risico-inventarisatie & -evaluatie, waarbij een vertegenwoordiging van de OR nauw betrokken is.

Uitgebreid is gesproken over grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer: hoe zouden we binnen de rechtbank hiermee om moeten gaan en wat is de rol van de vertrouwenspersonen hierin. Naar aanleiding van input van de OR is het protocol op een aantal punten aangepast.

Overige onderwerpen waar de OR in 2022 een belangrijke rol in had / invloed op heeft uitgeoefend zijn onder andere: de benoeming van de nieuwe preventiemedewerker, vaststelling handboek beveiliging en veiligheid, vaststelling gewijzigd IT-middelenbeleid en de vaststelling van aanvullende vragen voor het medewerkerswaarderingsonderzoek dat in november 2022 binnen onze rechtbank is uitgevoerd.

De openhartige samenwerking van het nieuwe bestuur met de nieuwe OR voelde al snel vertrouwd aan. De OR voelt zich vrij om kritisch en op constructieve wijze mee te denken met het bestuur over belangrijke door het bestuur te nemen besluiten: een goede basis om met elkaar onze rechtbank verder te brengen.

Beeld Koning Willem Alexander in zittingszaal 35

In oktober 2022 plaatste kunstenaar Marjolein Rothman (1974) een beeld van Koning Willem Alexander in onze extra beveiligde zittingszaal 35. Het is een klassiek portret van de koning. Door gebruik te maken van zijn silhouet en dit terug te brengen tot enkele vlakken, wil ze de essentie weergeven, de symboolwaarde van de koning.

Colofon

Het jaarverslag 2022 is een uitgave van rechtbank Rotterdam

Publicatie: maart 2023

Redactie en DTP: Unit communicatie

Fotografie: Rechtbank Rotterdam en Pixabay

www.rechtspraak.nl

Twitter: @rb_rotterdam

Facebook.com/rechtspraak

nl.linkedin.com/company/rechtbank-rotterdam

instagram.com/rechtbankrotterdam

